

ՎԻՐՏՈՒԱԼ ԱՅՅԵԼՈՒԹՅՈՒՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ

ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ, ԿՈՄԻՏԱՍ – 150

ՀԱՅՈՑ ԳՐԵՐԻ ԳԱՆՁԱՐԱՆՈՒՄ

Օ՛, գրքերի աշխարհը – տիեզերք է անեզր: Արևների նման բազմապիսի, Ե՛վ աստղերի նման, և շողերի – Ես սիրում եմ գրքերը, որ աշխարհի մասին Բարբառում են անձուկ ու մտերիմ:

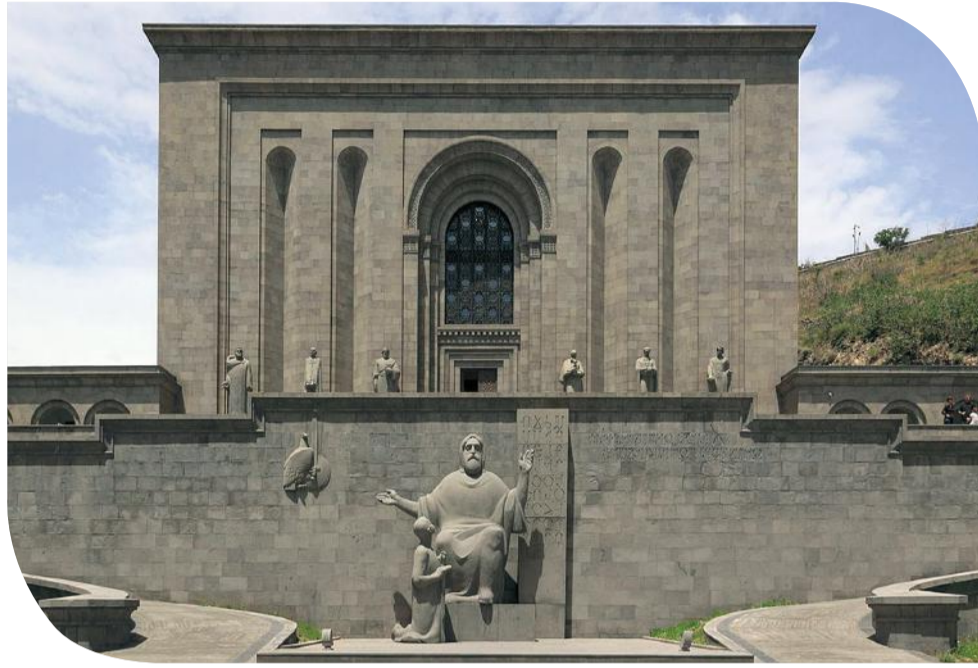
Ե. Չարենց

Մույն թվականի դեկտեմբերի 8-ին ՀԲԸՄ հայկական վիճակագրական համալսարանը Դոնի Ռոստովի հայ համայնքին կից գործող «Մաշտոց» հայոց լեզվի կիրակնօրյա դրապոցի և թիվ 61 դպրոցում գործող հայոց լեզվի «Արևիկ» խմբակի աշակերտների համար կազմակերպել էր վիճակագրության մասին համալսարանի կողմից կազմակերպված Մատենադարանի հոյակերտ շենքը (կառուցվել է 1945-1957 թթ), որը հպարտորեն կանգնած է դեպի Երևանը նայող բլրի վրա, Մաշտոցի պողոտայի հյուսիսային ծայրում Մայր Հայաստան հուշահամալիրի ներքևում:

Շենքը կառուցվել է 1945-1957 թթ, որը հպարտորեն կանգնած է դեպի Երևանը նայող բլրի վրա, Մաշտոցի պողոտայի հյուսիսային ծայրում Մայր Հայաստան հուշահամալիրի ներքևում:

Շենքը կառուցվել է 1945-1957 թթ, որը հպարտորեն կանգնած է դեպի Երևանը նայող բլրի վրա, Մաշտոցի պողոտայի հյուսիսային ծայրում Մայր Հայաստան հուշահամալիրի ներքևում:

Շենքը կառուցվել է 1945-1957 թթ, որը հպարտորեն կանգնած է դեպի Երևանը նայող բլրի վրա, Մաշտոցի պողոտայի հյուսիսային ծայրում Մայր Հայաստան հուշահամալիրի ներքևում:

պահպանվում են շուրջ 23.000 ձեռագրեր, հմայիլներ, պատարիկներ և 300.000 արխիվային փաստաթղթեր: Մատենադարանում պահվող ամենահին ձեռագրերի պատարիկները թվագրվում են 5-6-րդ դարերով, իսկ պատկերազարդումների ու մանրանկարչության ամենահին նմուշները կարելի է տեսնել Էջմիածնի Ավետարանում, որը վերագրվում է 6-րդ դարին: Մատենակիցներն իմացան, որ ամենահին ամբողջական ձեռագիրը 887թ. թվագրվող Լազարյան ավետարանն է, ամենամեծը՝ Մշո ճառքնոցը (Մուշի սուրբ Առաքելոց վանք, 1200-1202թթ, 70,5 x 55 սմ, 601 մագաղաթյա թուղթ, 27,5 կգ), իսկ

շենքի մակերեսը կազմեց 11,358 քմ, ինչը երեք անգամ գերազանցեց հին համալիրի մակերեսը: Այն նախատեսված է գիտա-հետազոտական գործունեության, ձեռագրերի, արխիվային փաստաթղթերի և ֆոն-

Էջմիածնի Ավետարանի փղոսկրյա կազմը, 6-րդ դար

տակով ճարտարապետը եղել է Սանահինում, Հաղպատում, Չանգեզուրի, Տաթևի հուշարձաններում և այլուր:

Մեր վիճակագրական համալսարանի շենքի ճակատային հատվածում տեղադրված հայ միջնադարյան գրականության, արվեստի, գիտության մեծ գործիչներ Թորոս Ռոսլինի, Գրիգոր Տաթևացու, Անանիա Շիրակացու, Մովսես Խորենացու, Մխիթար Գոշի և Ֆրիկի արձանները, իսկ ներքևի փոքրիկ հրապարակում Մեսրոպ Մաշտոցի և նրա աշակերտ Կորյունի արձանախումբը: Ցուցադրեց նաև մուտքի մոտ գրված հայերեն թարգմանված առաջին նախադասությունը. «Ճանաչել գիմաստությունն եւ զկրատ, իմանալ զբանս հանճարոյ»:

Մշո ճառքնոցը՝ ամենամեծ և Տոնացույցը, 15-րդ դար ամենափոքր ձեռագիրը

ամենափոքրը՝ Տոնացույցը (1434, 4 x 3 սմ, 19 գ):

Գոհար Գևորգյանը պատմեց նաև Մատենադարանի նոր մասնաշենքի մասին, որի կառուցումը սկսվել էր դեռևս 1987 թ. ճարտարապետ Արթուր Մեսչյանի նախագծով: Մակայն 1988 թ. դեկտեմբերի 7-ի ավերիչ երկրաշարժից հետո շինարարությունը դադարեցվել էր: Միայն 2009 թ. մայիսի 14-ին վերակառուցվեց վերանախագծված նոր մասնաշենքի շինարարությունը (ճարտարապետ Արթուր Մեսչյան): Նոր

դի պահպանման, վերականգնման, թվայնացման աշխատանքների համար:

Նոր գիտական մասնաշենքի բացումը տեղի է ունեցել 2011թ. սեպտեմբերի 20-ին Հայաստանի անկախության 20-ամյակին նվիրված տոնակատարությունների շրջանակներում:

Գենտրոնական մասնաշենքն ամբողջությամբ վերակազմավորվել է վերանորոգվել է վերածվելով թանգարանային համալիրի, որն ունի բազմաթիվ ցուցադրանքներ, դահլիճ գիտական համաժողովների և զեկուցումների համար, ինչպես նաև գիտական լաբորատորիա:

Ուշագրավ է, որ Մատենադարանը 1997 թ. ներառվել է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի համաշխարհային ժառանգության ցանկում:

Վիրտուալ այցելությունը Հայաստանի ձեռագրերի գանձարան ստացվեց շատ հետաքրքիր, ճանաչողական և բազմաբովանդակ: Մասնակիցները ձեռք բերեցին նոր գիտելիքներ:

Շնորհակալություն Հայկական վիճակագրական համալսարանին այսպիսի հնարավորություն ընձեռելու համար: Լիահույս ենք, որ նման միջոցառումները կլինեն շարունակական:

Պատրաստեց՝ Արմինե ՀՈՎՍԵԹՅԱՆ

ՆՐԱՆՔ ՀԱՎԵՐԾԻ ԵՐԶԱՆԻԿ ՃԱՍՓՈՐԴՆԵՐ

150 տարի առաջ «մայր Հայաստանի արգանդը եղավ սրբորեն բեղուն...»

Երկու մանուկներ ծնվեցին՝ մեկը՝ Լուսինե, մյուսը՝ հեռու Սևաստոպոլիսի «խավար» խորքերում: Ծնվեցին, որ հետո դառնան «պատանի և երիտասարդ, և այր իմաստուն»: Նրանք երկու առաքյալներ էին, մեկը՝ հայ երգի, մյուսը՝ հայ խոսքի հանձարեղ նահապետներ...

Լուսինե Աղաջանյանը

Կոմիտաս և Հովհաննես Թումանյան... Նրանք ուղարկվել էին, որ աշխարհի մեծերի հետ բաժակ խփեն և նրանց հետ խոսեն հավասարի իրավունքով... Եվ խոսեցին նրանք, ու դեռ կշարունակեն խոսել շատ երկար դարեր, քանզի մենք անցավոր, իրենք հավերժի երջանիկ ճամփորդներ են...

– Կոմիտաս «Կոմունկ», – երգում է Ռոստովի օպերային թատրոնի երգչուհի Լուսինե Աղաջանյանը, – հայտարարվեց:

Հանդարտ, օրվա խորհրդին հարկը հանդիսավորությամբ միկրոֆոնին մոտենում է գեղեցկուհի Լուսինեն:

Դահլիճը շուրջ պահեց: Ապա երգը թռավ նրա շուրթերից, թրթռաց օդում անբացադրելի ելևէջներով, և որպես հին գինի ներարկվեց ունկընդրի երակների մեջ...

Կոմունկ, ուստի՛ կուզաս, ծառա եմ ձայնիդ, Կոմունկ, վեր աշխարհեն խապրիկ մի չունի ս...

Կարոտ, կորված Երգիր, Եղե՞ն ու տարագրություն...

Այսօր ղժվար է ասել, թե աշխարհում սիրված քանի հայ է արտասվել «Կոմունկը» լսելիս, կամ էլ «Հայոց վիշտը» ընթերցելիս:

Այնուհետև գրական-երաժշտական երեկոն, որը կազմակերպվել էր սուրբ Հարություն եկեղեցու քահանա Տեր Տիրան Ավագյանի ջանքերով «Հայրողաց տան» սաների ուժերով (գեղ. դեկավար Անուշ Գրիգորյան, հաղորդավարներ Լուսինե Աղաջանյան, Գեորգի Բագդիկով) շարունակվեց բազմաթիվ հաճելի պահեր պարզելով ներկաներին:

«Անուշի երգը» համանուն օպերայից գեղեցիկ կատարմամբ ներկայացրեց Անուշ Գրիգորյանը: Թումանյանի քառյակները ընթերցեցին Արմանն ու Վիկտորյան: Հնչեցին հատվածներ «Պատարագից», «Կարավիկ», «Իմ չինարի յարը», «Ի՛նչ Յաման», «Կարունա», «Անձրև եկավ» և այլ կատարումներ:

Օպերայի ընդունվեցին «Զվարթնոց» պարային համույթի երայրները (գեղ. դեկավար Անահիտ Չոխաջյան) և այլ կատարումներ:

Ավարտվում է 2019-ը՝ Կոմիտաս-Թումանյանական տարին: Ինչպես մեզ հուշում է համացանցը, մոլորակի հայաշատ բոլոր համայնքներում յուրովի նշվել է այս պանծալի հոբելյանը: Ավարտվում է տարին, սակայն ժամանակը Կոմիտասի և Թումանյանի համար չէ, և ուրեմն...

– Երևե՛կ նրան, ով իր գործով Կապրի անվերջ, անդադար:

Ս. ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ

Լուսանկարը՝ Կարինե ԲԱՆԱՅԱՆ

ГАЗЕТА РАСПРОСТРАНЯЕТСЯ БЕСПЛАТНО В РОСТОВЕ-НА-ДОНУ И РОСТОВСКОЙ ОБЛАСТИ

Нахичевань-на-Дону

Դոնի Նախիջևան

Газета зарегистрирована в СКТУ Министерство Российской Федерации по делам печати, телерадиовещания и средств массовых коммуникаций Северо-кавказское территориальное управление. Регистрационный номер ПИ № 10-3638.

Директор (главный редактор) В.Л. Абрамян
Редактор текстов на армянском языке А.К. Овсепян
Верстка, дизайн В.В. Резвяков
Корректор Я.В. Чевеля

Публикуемые материалы не всегда отражают позицию редакции. За содержание опубликованных материалов и рекламных объявлений несут ответственность их авторы и рекламодатели. Переписка с авторами ведется только на страницах газеты. Рукописи не рецензируются и не возвращаются.

Перепечатка материалов, опубликованных в газете, только с письменного разрешения редакции. Учредитель и издатель: РРОО «Нахичевань-на-Дону армянская община». Тел/факс: (863) 223-87-97 Адрес редакции и издателя: 344116, г. Ростов-на-Дону,

При подготовке номера использовалась информация Интернет-сайтов и информационных агентств. пр. Стачки, 25, ТРК «Сокол» (5-й этаж) Тел/факс: (863) 266-86-96 e-mail: nnao@mail.ru Газета отпечатана в типографии ООО «Веда», Ростовская обл., г. Таганрог, Мариупольское шоссе, 71-Е. Объем – 12 страниц

Выходит 1 раз в месяц Тираж 5000 экз. Заказ № Время подписания: по графику 20.12.2019 в 16:00 фактически 21.12.2019 в 16:00 Дата выхода в свет: 21.12.2019 Распространяется бесплатно.

